

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-356-32>

УДК 657.471.1

JEL classification M41, L81, Q01

ОВОД Лариса

Хмельницький національний університет

<https://orcid.org/0000-0002-7719-7046>

e-mail: ovodl@khmnu.edu.ua

СІДЛЕЦЬКИЙ Валерій

Хмельницький національний університет

<https://orcid.org/0009-0009-6792-9862>

ЛОГІСТИЧНІ ВИТРАТИ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА: КЛАСИФІКАЦІЙНІ ПІДХОДИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У статті досліджено теоретико-методичні підходи до класифікації логістичних витрат у системі управлінського обліку та аналізу торговельного підприємства з урахуванням Цілей сталого розвитку. Доведено, що традиційні критерії групування логістичних витрат не охоплюють екологічні та соціальні наслідки логістичної діяльності, що обмежує ефективність інформаційного супроводу управлінських рішень. Розкрито підходи до управлінського обліку та аналізу логістичних витрат за окремими Цілями сталого розвитку. Запропоновано систематизовані напрями класифікації логістичних витрат в контексті сталого розвитку, орієнтовані на поєднання економічних, екологічних та соціальних аспектів функціонування торговельного підприємства. Доведено, що впровадження запропонованих класифікаційних підходів у систему управлінського обліку та аналізу сприятиме підвищенню ефективності системи управління логістичними витратами, оптимізації використання ресурсів і забезпеченню досягнення цілей сталого розвитку торговельного підприємства.

Ключові слова: витрати, класифікація витрат, логістичні витрати, управлінський облік логістичних витрат, сталий розвиток.

OVOD Larysa, SIDLETSKYI Valerii

Khmelnytskyi National University

LOGISTICS COSTS IN MANAGEMENT ACCOUNTING AND ANALYSIS OF A TRADING ENTERPRISE: CLASSIFICATION APPROACHES IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

The article examines the theoretical and methodological foundations of the classification of logistics costs within the management accounting and analysis system of a trading enterprise, taking into account the concept of sustainable development. Emphasis is placed on the necessity of integrating sustainable development principles into management accounting and analysis as an information basis for managerial decision-making. The role of management accounting and analysis of logistics costs is detailed, as well as their functions in supporting economic, environmental, and social managerial decisions in accordance with specific Sustainable Development Goals (SDGs).

It is substantiated that under current business conditions and in the context of implementing reporting in accordance with the requirements of the European Sustainability Reporting Standards (ESRS), enterprises need to expand traditional approaches to the classification of logistics costs. The article systematizes modern approaches to the classification of logistics costs and identifies their main directions. It is proven that existing approaches to grouping logistics costs are mainly focused on economic indicators and do not ensure a comprehensive assessment of their impact on environmental and social performance of the enterprise. The study proposes directions for the classification of logistics costs aimed at supporting sustainable development of enterprises, namely: by logistics processes, components of sustainable development, responsibility centers, impact on the level of logistics service, environmental impact and level of environmental efficiency, for management accounting purposes. The proposed classification approaches enable the identification of sources of logistics costs, assessment of opportunities for their optimization, and determination of costs that should be considered as investments in sustainable development of the enterprise.

The practical significance of the obtained results lies in the possibility of applying the proposed classification to improve the management accounting and analysis system of logistics costs, enhance the efficiency of logistics processes, reduce negative environmental impact, and ensure efficient use of resources. An improved accounting and analytical system will become a key factor in achieving sustainable development goals in the international context and ensuring the long-term economic development of a trading enterprise.

Keywords: costs, cost classification, logistics costs, management accounting of logistics costs, sustainable development

Стаття надійшла до редакції / Received 30.05.2026

Прийнята до друку / Accepted 04.07.2026

Опубліковано / Published 27.08.2026

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

© ОВОД Лариса, СІДЛЕЦЬКИЙ Валерій

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Євроінтеграційні, трансформаційні процеси, військові дії, що сьогодні відбуваються в Україні, супроводжуються високим рівнем ризиків, нестабільності, невизначеності та супроводжуються кризовими

явищами у всіх сферах життя, у тому числі й в економічній. Динамічні зміни в економіці України, її нестабільність зумовлюють необхідність переосмислення суб'єктами підприємництва економічних підходів до господарювання, адаптації стратегій діяльності щодо прогнозування попиту, оптимізації обсягів виробництва та реалізації, організації процесів транспортування, складування та напрямів руху товарно-матеріальних цінностей.

Досягнення Цілей сталого розвитку України, окреслених на період до 2030 р. Указом Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» та перехід системи управлінського і фінансового обліку на підприємствах в Україні до вимог звітування згідно з Стратегією запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку за Розпорядженням Кабінету Міністрів від 18 жовтня 2024 р. № 1015-р. передбачають глобальні зміни у системі управління підприємством [1]. Це зумовлює необхідність формування нових стратегій управлінського обліку та аналізу, орієнтованих на екологічну, соціальну та управлінську звітність, що відповідає цілям сталого розвитку (ЦСР). Підприємства змушені враховувати витрати на зменшення викидів вуглецевих газів, утилізацію відходів, використовувати екологічний транспорт та упаковки, нести витрати на забезпечення безпечних умов праці, інвестувати в цифровізацію, енергоефективні технології, оптимізацію маршрутів для транспорту тощо. Така діяльність вимагає інтеграції екологічних та соціальних стандартів ЄС і у логістичні процеси.

Отже, для ефективного функціонування системи управління логістичними витратами торговельного підприємства необхідно розширити інформаційні можливості управлінського обліку та аналізу, що передбачає впровадження більш гнучких і деталізованих підходів до формування, обробки та аналізу інформації про витрати в контексті цілей сталого розвитку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Значний внесок у розробку теоретичних, методологічних та практичних аспектів обліку, аналізу та контролю логістичних витрат зробили такі науковці: В. Воськало, В. Демський, З. Задорожний, О. Кравець, О. Кузьмін, О. Телішевська, М. Рета, І. Садовська, К. Нагірська, Н. Тлущкевич, О. Фоміна, О. Августова, С. Штефунік, І. Кіндзерський, І. Яремко та інші.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Незважаючи на актуальність та глибину проведених досліджень, вагомий внесок у вдосконалення та розвиток системи обліку й аналізу логістичних витрат, логістичних операцій підприємств в Україні, питання їх класифікації з метою організації управлінського обліку та аналізу, інформаційного супроводу прийняття управлінських рішень є актуальними, потребують дослідження і удосконалення в умовах діяльності торговельних суб'єктів господарювання. Важливими і залишаються недостатньо висвітленими в контексті сталого розвитку питання інтеграції екологічних та соціальних параметрів у систему управлінського обліку та аналізу логістичної діяльності торговельних компаній.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є обґрунтування теоретичних засад і практичних аспектів класифікації логістичних витрат в обліково-аналітичній системі підприємства, яка забезпечить підвищення економічної ефективності діяльності торговельного суб'єкту господарювання, а також підтримку його сталого розвитку в довгостроковій перспективі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Для побудови ефективної системи обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень виникає необхідність дослідження групування логістичних витрат, оскільки в межах логістичного підходу до управління їх слід розглядати не лише як складову усіх операційних витрат, а й як стратегічний інструмент управління та оптимізації усіх ресурсів, зростання ефективності операційної діяльності, забезпечення стійкості та конкурентоспроможності, сталого розвитку торговельного підприємства. За таких умов функціонування системи управління логістичними витратами торговельних вітчизняних підприємств потребує пошуку та впровадження в їх господарську діяльність результативних, практико-орієнтованих, інноваційних рішень щодо підвищення дієвості такого управління. Отже, поєднання прогресивних форм організації та методики управлінського обліку, аналізу і внутрішнього контролю логістичних витрат з новими підходами до управління дозволяють підвищити фінансову стійкість в кризових умовах, ефективність господарювання і передбачає досить глибоке вивчення їх структури, факторів впливу на формування та на загальні операційні витрати підприємства.

Логістичні витрати мають досить складну природу, оскільки виникають в різних господарських процесах в підприємства – від закупівлі запасів та їх транспортування до зберігання, передачу у виробництво для комплектування та на етапі реалізації товарів. Через це їх важко класифікувати та відображати у бухгалтерському обліку за функціональними ознаками, що зумовлює необхідність ґрунтового аналітичного підходу та деталізації у розрізі логістичних підсистем.

Слід зазначити, що в обліковій системі суб'єкта господарювання логістичні витрати мають подвійне значення – з одного боку, вони є елементом фінансової звітності, а з іншого – є ключовим компонентом управлінського обліку та аналізу, спрямованого на підтримку процесу прийняття ефективних управлінських рішень, узгодження системи обліку з Цілями сталого розвитку (ЦСР) [2]. В контексті Цілей сталого розвитку (ЦСР) логістичні витрати впливають на шість із сімнадцяти таких цілей.

ЦСР 7 «Доступна та чиста енергія». Втілення цієї цілі в діяльності торговельного підприємства вимагає перегляду підходів до управління енерговитратами складських об'єктів, впровадження енергоефективного транспорту. Управлінський облік та аналіз логістичних витрат у цьому контексті має бути сфокусований на моніторингу, оцінці витрат на електроенергію, теплопостачання, транспорт, що дозволяє обґрунтувати доцільність інвестицій і сприятиме впровадженню енергозберігаючих технологій. Модернізація систем енергоспоживання складів і транспорту дозволяє суттєво знизити постійні витрати підприємства, забезпечуючи при цьому перехід до сталого використання енергії.

ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання». В межах реалізації цієї цілі особливої уваги набуває оптимізація витрат на транспортування, складування запасів, на персонал у цій сфері. Це дозволяє підприємствам на основі аналізу витрат підвищувати продуктивність внутрішніх логістичних процесів, вивільнити додаткові ресурси, покращити умови праці, створювати підґрунтя для сталого економічного зростання.

ЦСР 9 «Інновації та інфраструктура». Досягнення цієї цілі безпосередньо пов'язане з удосконаленням логістичної інфраструктури, зокрема впровадженням цифрових інновацій. Використання сучасних систем автоматизації логістичних процесів, таких як WMS та TMS, підвищує ефективність усієї інфраструктури, якість обліково-аналітичної інформації, дозволяє трансформувати систему управлінського обліку в дієвий інструмент аналізу та внутрішнього контролю логістичних витрат, адже дає змогу їх знизити через мінімізацію помилок, виявити та ідентифікувати приховані резерви зниження собівартості логістичних операцій.

ЦСР 12 «Відповідальне споживання». Ціль поєднує економічну вигоду через зниження витрат та екологічну відповідальність. З одного боку, система управлінського обліку має бути спрямована на попередження, виявлення та мінімізацію витрат у логістичних ланцюгах, оптимізацію рівня запасів, скорочення оборотності запасів. Зниження терміну постачання товарів не лише вивільняє обігові кошти торговельного підприємства, а й дозволяє уникнути псування окремих їх видів, накопичення надлишків, що повністю відповідає принципам відповідального споживання та зменшення обсягів відходів. Водночас, впровадження «зеленої логістики» дає змогу оптимізувати пакування, маршрути перевезень, знизити використання пального, що сприяє одночасному зниженню операційних витрат підприємства та зменшенню його екологічного впливу, забезпечуючи баланс між економічними інтересами та екологічною відповідальністю.

ЦСР 13 «Боротьба зі зміною клімату». Досягнення цієї цілі вимагає розширення сфери аналізу логістичних витрат шляхом виокремлення так званої «вуглецевої складової». Оптимізація транспортних маршрутів, перехід на екологічні види транспорту є ключовими інструментами реалізації цієї цілі. В сфері управлінського обліку й аналізу це передбачає моніторинг прямих витрат на паливно-мастильні матеріали та енергоносії, оцінку потенційних фінансових ризиків, пов'язаних із необхідністю екологічних інвестицій. Водночас, такий підхід забезпечить подвійний ефект: з одного боку, призведе до скорочення операційних витрат на паливо, а з іншого – до зниження обсягів викидів вуглецевих газів, покращення кліматичних умов.

ЦСР 17 «Партнерство заради сталого розвитку». Управління логістичними витратами торговельного підприємства в межах реалізації цієї цілі базується на розвитку сталих партнерських відносин та інтеграції ланцюгів постачання. Застосування контрактної логістики дозволяє знизити операційні ризики та забезпечити прозорий розподіл витрат між партнерами. Спільне планування запасів, координація логістичних потоків дозволяють мінімізувати дублювання окремих логістичних операцій та знизити сукупні витрати у ланцюгу постачання. Управлінський облік у такій моделі трансформується у систему міжорганізаційного рівня, фіксуючи синергетичний ефект від спільного використання транспортних і складських потужностей, що підсилює стійкість партнерських відносин, забезпечує ефективне використання ресурсів і є ключовим фактором досягнення цілей сталого розвитку в міжнародному контексті.

Отже, для ефективного управління логістичними витратами торговельних підприємств необхідно створити дієву систему управлінського обліку, аналізу та контролю. Ключовим напрямком у побудові цієї системи є визнання, ідентифікація та, особливо, класифікація логістичних витрат за відповідними ознаками для задоволення інформаційних потреб апарату управління, поєднання з економічними цілями, цілями сталого розвитку та з високими стандартами якості обслуговування покупців.

Комплексні дослідження щодо групування логістичних витрат за різними ознаками провели науковці О. Гаврись, В. Ковшик [3], В. Демський [4], З. Задорожний, А. Грицишин [5], О. Кузьмін, О. Телішевська [6], Л. Радецька, Ю. Єгорова [7], М. Рета [8], Є. Рудніченко, Н. Гавловська [9], В. Сень, В. Царук [10], Ю. Серпенінова, А. Лінська [11], О. Фоміна, О. Августова [13], С. Штефунік та І. Кіндзерський [14], І. Яремко [15]. Аналіз наукових підходів до класифікації логістичних витрат свідчить про їх багатовимірність, функціональну залежність від потреб управління, особливостей обліково-аналітичної системи. Якщо у працях

О. Кузьміна, І. Яремка та М. Рети переважає класичний підхід, орієнтація на фінансову звітність, то в працях інших авторів (зокрема В. Царук, В. Сень, О. Гавриш, В. Ковшик, З. Задорожний, А. Грицишин) робиться акцент на фасетних та ІТ-моделях. Поряд з цим, управлінський напрямок, представлений такими науковцями як Л. Радецька, Ю. Єгорова, О. Фоміна, О. Августова; С. Р. Штефунік, І. М. Кіндзерський, спрямований на детальну структуру витрат за етапами логістичного циклу, за логістичними функціями. Найбільш адаптивним для сучасних умов є інтегрований підхід дослідників Ю. С. Серпеніної, А. С. Лінської, О. Фоміної та О. Августової, який забезпечує поєднання податкового, фінансового та управлінського обліку.

Систематизація сучасних підходів до класифікації логістичних витрат дозволила виділити ключові критерії класифікації, що дозволить глибше зрозуміти їхню структуру та специфіку, які зображені в табл. 1.

Таблиця 1

Сучасні напрямки класифікації логістичних витрат з метою обліку, аналізу, контролю та управління

Класифікаційна група (підхід)	Автори	Характеристика підходу
Класичний обліковий підхід	В. Демський [4]; О. Кузьмін, О. Телішевська [6]; М. Рета [8]; Є. Рудніченко, Н. Гавловська [9]; І. Яремко [15]	Наскрізна класифікація витрат в системі фінансового обліку: за економічними елементами, статтями витрат, місцем виникнення, способом включення у витрати та собівартість
Функціонально-логістичний підхід	О. Телішевська [12]; О. Фоміна, О. Августова [13]; С. Штефунік, І. Кіндзерський [14]	Класифікація за етапами логістичного циклу, логістичними операціями
Комплексний обліковий підхід	Ю. Серпенінова, А. Лінська [11]; О. Фоміна, О. Августова [13]	Багаторівнева структура витрат, інтеграція в фінансовий, управлінський та податковий облік
Фасетний, багатовимірний підхід	О. Гавриш, В. Ковшик [3]; З. Задорожний, А. Грицишин [5]; Л. Радецька, Ю. Єгорова [7]	Багатовимірна класифікація логістичних витрат за етапами та функціями логістичного циклу, змінністю та видами витрат
Обліково-цифровий підхід	В. Сень, В. Царук [10]	Впровадження сучасних цифрових технологій та моделей для аналітики логістичних витрат

Таким чином, сучасні підходи до класифікації логістичних витрат трансформуються від традиційних облікових підходів до більш гнучких, аналітично орієнтованих та ґрунтовних інформаційних моделей, які відповідають сучасним вимогам стратегічного управління та сприяють оптимізації логістичних процесів. Поряд з цим для ефективного управління торговельним підприємством класифікація витрат має бути багатовимірною. Це дозволяє не просто фіксувати факт здійснення витрат, центр відповідальності, а також дозволяє розуміти причини їх виникнення, передбачає потенціал для оптимізації. Передумовами виділення центрів відповідальності для управлінського обліку витрат є їх групування за видами логістичної діяльності, етапами логістичного циклу. У цьому контексті пропонуємо систематизовану структуру логістичних витрат у системі управлінського обліку за видами логістичної діяльності для аналітичного обліку, аналізу та контролю цих витрат (табл.2).

Таблиця 2

Напрямки класифікації логістичних витрат торговельного підприємства з метою управлінського обліку, аналізу та контролю

Напрямки класифікації витрат	Складові класифікаційної групи
Витрати міжнародної логістики	Витрати на міжнародні перевезення товарів та комплектуючих. Витрати на страхування міжнародних вантажів. Витрати на митне оформлення товарів. Витрати, пов'язані з зовнішньою логістикою (простої, затримки у пунктах пропуску тощо).
Витрати внутрішньої логістики	Витрати на транспортування від місця розмитнення до складу. Витрати на оренду складів для тимчасового зберігання. Витрати на страхування вантажів. Витрати, пов'язані з внутрішніми перевезеннями логістикою
Витрати на складування та зберігання	Витрати на приймання товарів. Витрати на зберігання та оренду складських приміщень. Витрати на вантажно-розвантажувальні роботи. Витрати на комплектацію готових виробів. Витрати на внутрішньогосподарські переміщення товарів. Витрати та нестачі в результаті інвентаризації
Витрати на управління логістичними процесами	Витрати на логістичне планування та управління. Витрати на придбання і обслуговування інформаційних систем з логістики (WMS, ERP, TMS). Оплата праці персоналу по роботі з клієнтами.
Логістичні витрати на збут	Витрати на комплектацію, пакування, доставку товарів та готової продукції споживачам. Витрати на кур'єрські послуги. Витрати на оплату праці персоналу з логістики. Витрати на повернення, ремонт та сервісне обслуговування.

Подальшу деталізацію логістичних витрат у кожній групі слід проводити за класичними напрямками управлінського обліку: з метою прийняття управлінських рішень, оцінки запасів і визначення фінансових результатів, з метою контролю витрат.

Слід зазначити, що в умовах імплементації концепції сталого розвитку в облікову практику підприємств в Україні традиційні підходи до класифікації логістичних витрат, які ґрунтуються переважно на функціональних, процесних та економічних ознаках, не забезпечують повноти інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. Слід враховувати також, що логістична діяльність торговельного підприємства безпосередньо впливає не лише на фінансові результати, а й на екологічні та соціальні аспекти його функціонування, що створює підґрунтя для доповнення класифікаційних ознак логістичних витрат. Такий підхід дозволяє ідентифікувати внесок логістичних процесів і відповідних витрат у досягнення Цілей сталого розвитку, оцінити взаємозв'язок між витратами та нефінансовими показниками, а також підвищити прозорість управлінського обліку логістичних витрат (табл.3).

Таблиця 3

Напрямки класифікації логістичних витрат торговельного підприємства в контексті сталого розвитку з метою обліку та аналізу

Напрямки класифікації витрат	Складові класифікаційної групи	Значення для сталого розвитку підприємства
За складовими сталого розвитку (ESG)	<i>Економічні логістичні витрати</i> (транспортні витрати, витрати на зберігання та складування, витрати на управління ланцюгами постачання та збуту, адміністративні логістичні витрати, витрати та реверсивну логістику) <i>Екологічні логістичні витрати</i> (витрати на зниження викидів вуглецевих газів, на екологічну упаковку, на утилізацію товарів та переробку запасів, витрати на екологічну сертифікацію логістичних процесів) <i>Соціальні логістичні витрати</i> (витрати на персонал з логістики: охорону праці, навчання, підвищення кваліфікації, забезпечення безпечних умов доставки товарів тощо)	Забезпечує інтеграцію фінансових і нефінансових показників діяльності та відповідність цілям сталого розвитку
За логістичними процесами	Логістичні витрати у процесах: постачання, складської логістики, внутрішнього переміщення товарів, збутової логістики, зворотної логістики	Сприяє визначенню джерел формування витрат та зниженню їх негативного впливу на економіку та довкілля
За рівнем екологічного впливу	<i>Логістичні витрати з високим екологічним навантаженням</i> (вартість пального, витрати на пакування, далекі перевезення) <i>Логістичні витрати з помірним екологічним впливом</i> (витрати в процесі складування та зберігання, енергоспоживання тощо) <i>Логістичні витрати з мінімальним екологічним впливом</i> (цифрові логістичні рішення, автоматизовані системи обліку в сфері логістики)	Сприяє мінімізації екологічних ризиків і формуванню пріоритетів для реалізації «зеленої логістики»
За рівнем екологічної ефективності логістичних витрат	<i>Логістичні витрати, що підлягають скороченню без втрат сервісу</i> (маршрутизація, консолідація поставок тощо) <i>Логістичні витрати, що трансформуються в інвестиції сталого розвитку</i> (впровадження екологічного транспорту, автоматизація складів тощо) <i>Логістичні витрати, що компенсуються екологічним ефектом</i> (ESG-проекти, вуглецеві програми тощо)	Забезпечує систему управління витратами на досягнення довгострокової екологічної та економічної ефективності
З метою управлінського обліку	<i>Стратегічні логістичні витрати</i> (інвестиції у довгострокові логістичні рішення, спрямовані на підвищення енергоефективності та зменшення екологічного впливу) <i>Тактичні логістичні витрати</i> (витрати планування запасів, партнерські відносини у сфері інтеграції ланцюгів постачання, IT-інтеграція тощо) <i>Операційні логістичні витрати</i> (поточні витрати з постачання, складування, внутрішнє переміщення, збут, післяпродажне обслуговування)	Підвищує практичну цінність інформації, деталізує її для управлінських рішень у сфері сталого розвитку
За центрами відповідальності	Центр витрат з постачання Центр витрат складування та зберігання запасів Центр управління запасами та обслуговування інформаційних систем Центр зворотної логістики Центр сталого розвитку (ESG)	Підвищує рівень контролю, відповідальності у процесі управління логістичними витратами
За впливом на рівень логістичного сервісу	<i>Логістичні витрати, що підвищують рівень сервісу</i> (швидка та енергоефективна доставка, екологічна упаковка тощо) <i>Логістичні витрати, що забезпечують стандартний рівень сервісу</i> <i>Логістичні витрати від нераціонального сервісу</i> (неекономічні та несталі, рівень послуг перевищує очікування клієнта або ринкову доцільність)	Сприяє досягненню оптимального співвідношення між якістю сервісу та принципами економічної й екологічної результативності
За можливістю інтеграції показників у нефінансову (ESG) звітність	<i>Логістичні витрати, що відображаються у фінансовій звітності</i> <i>Логістичні витрати, що відображаються у нефінансовій звітності</i> <i>Інтегровані логістичні витрати</i> (фінансово-екологічні та соціальні)	Створює інформаційне підґрунтя для фінансової, нефінансової та інтегрованої звітності

Запропонована класифікація логістичних витрат торговельного підприємства з урахуванням концепції сталого розвитку забезпечує інтеграцію економічних, екологічних та соціальних аспектів управління, сприяє підвищенню прозорості управлінського обліку та аналізу в досягненні Цілей сталого розвитку. Водночас, вона дає можливість відображення витрат у нефінансовій звітності зі сталого розвитку і є обґрунтованою з позиції сучасних вимог до корпоративної звітності, створюючи інформаційну основу для

інтегрованої звітності про ESG-фактори, що впроваджується відповідно до вимог ЄС для великих та публічних компаній з 2026-2027 років.

Підсумовуючи зазначимо, інтеграція принципів сталого розвитку у логістичну стратегію торговельного підприємства реалізується через систему управлінського обліку та аналізу, що стають стратегічним і операційним механізмом реалізації Цілей сталого розвитку, де кожна група у складі логістичних витрат (енергетичні, соціальні, цифрові, екологічні чи партнерські) є об'єктом цілеспрямованого впливу для забезпечення балансу між економічним розвитком, прибутковістю, конкурентоспроможністю торговельного підприємства та його соціально-екологічною відповідальністю.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У процесі дослідження встановлено, що логістичні витрати торговельного підприємства є важливим об'єктом управлінського обліку та аналізу, оскільки істотно впливають на рівень операційних витрат, їх структуру і загальну ефективність діяльності. В умовах впровадження звітування за вимогами Європейських стандартів звітності зі сталого розвитку управління логістичними витратами потребує комплексного підходу, який враховує економічні, екологічні та соціальні аспекти логістичних процесів.

Удосконалення традиційних підходів до класифікації логістичних витрат шляхом їх доповнення за напрямками, що відповідають принципам сталого розвитку дозволяють підвищити аналітичність облікової інформації, ідентифікувати джерела виникнення та визначити резерви оптимізації витрат. Використання запропонованих підходів у системі управлінського обліку та аналізу забезпечить підвищення ефективності логістичних процесів, економію у використанні ресурсів підприємства та дозволить сформувати інформаційне підґрунтя прийняття управлінських рішень, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку торговельного підприємства у довгостроковій перспективі.

Перспективи подальших досліджень щодо логістичних витрат у контексті сталого розвитку полягають у розробці методики інтеграції ESG-показників у систему управлінського обліку, ідентифікації ESG-KPI показників для аналізу та у формуванні підходів до оцінки екологічної й соціальної складової логістичних процесів.

Література

1. Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку: Розпорядження Кабінету Міністрів від 18 жовтня 2024 р. № 1015-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-%D1%80#Text>
2. Цілі сталого розвитку. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/>
3. Гаврись О. М., Ковшик В. І. Фасетна класифікація логістичних витрат промислових підприємств. *Економічний аналіз*. 2014. Т. 16. № 2. С. 90-97.
4. Демський В. І. Особливості бухгалтерського обліку логістичних витрат підприємств. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. № 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-105>
5. Задорожний З., Грицишин А. Логістичні витрати та їх класифікація. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. Вип. 2. С. 109-117.
6. Кузьмін О. Є., Телішевська О. Б. Типологія витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств. *Бізнес Інформ*. 2017. № 3. С. 231-236. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2017_3_38
7. Радецька Л. П., Єгорова Ю. В. Багатокритеріальна класифікація логістичних витрат у системі управлінського обліку. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2011. № 2. Т. 1. С. 113-117.
8. Рета М. В. Логістичні витрати: визначення, класифікація та облік. *Бізнесінформ*. 2012. № 8. С. 155-158.
9. Рудніченко Є. М., Гавловська Н. І. Логістичні витрати підприємства: аналіз складу та структури. *Економіка Менеджмент Підприємництво*. 2011. № 23 (II). URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3c8689de-4d0a-4c55-967d-173a41e1871a/content>
10. Сень В., Царук В. Інноваційні підходи до обліку та управління логістичними витратами у цифровій економіці. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 3. С. 438-446. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.03.438>
11. Серпенінова Ю. С., Лінська А. С. Проблемні аспекти ідентифікації та облікового відображення логістичних витрат. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 23. С. 351-358. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/23-2018>
12. Телішевська О. Б. Фактори, які визначають витрати на логістично-постачальницьку діяльність підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. № 23. С. 390-397.
13. Фоміна О. В., Августова О. О. Облік логістичних витрат для цілей управління. *Бізнес Інформ*. 2019. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_4_42
14. Штефуник С. Р., Кіндзерський І. М. Облік логістичних витрат в системі управління збутовою діяльністю підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2024. № 7. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-7-10117>

15. Яремко І. Й. Класифікація витрат як основа організації обліку і контролю логістичної діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. № 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-125>

References

1. Pro skhvalennia Stratehii zaprovadzhennia pidpriemstvamy zvitnosti iz staloho rozvytku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv vid 18 zhovtnia 2024 r. № 1015-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-%D1%80#Text>
2. Tsili staloho rozvytku. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/>
3. Havrys O. M., Kovshyk V. I. Fasetna klasyfikatsiia lohistychnykh vytrat promyslovykh pidpriemstv. *Ekonomichniy analiz*. 2014. T. 16. № 2. S. 90-97.
4. Demskyi V. I. Osoblyvosti bukhhalterskoho obliku lohistychnykh vytrat pidpriemstv. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2025. Vyp. № 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-105>
5. Zadorozhnyi Z., Hrytsyshyn A. Lohistychni vytraty ta yikh klasyfikatsiia. *Visnyk Ternopilskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*. 2017. Vyp. 2. C. 109-117.
6. Kuzmin O. Ye., Telishevska O. B. Typolohiia vytrat na lohistychno-postachalnyi sku diialnist pidpriemstv. *Biznes Inform*. 2017. № 3. S. 231-236. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2017_3_38
7. Radetska L. P., Yehorova Yu. V. Bahatokryterialna klasyfikatsiia lohistychnykh vytrat u systemi upravlinskoho obliku. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*. 2011. № 2. T. 1. S. 113-117.
8. Reta M. V. Lohistychni vytraty: vyznachennia, klasyfikatsiia ta oblik. *Biznesinform*. 2012. № 8. S. 155-158.
9. Rudnichenko Ye. M., Havlovska N. I. Lohistychni vytraty pidpriemstva: analiz skladu ta struktury. *Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemnytstvo*. 2011. № 23 (II). URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3c8689de-4d0a-4c55-967d-173a41e1871a/content>
10. Sen V., Tsaruk V. Innovatsiini pidkhody do obliku ta upravlinnia lohistychnymy vytratamy u tsyfrovii ekonomitsi. *Ekonomichniy analiz*. 2024. Tom 34. № 3. S. 438-446. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.03.438>
11. Serpeninova Yu. S., Linska A. S. Problemni aspekty identyfikatsii ta oblikovoho vidobrazhennia lohistychnykh vytrat. *Infrastruktura rynku*. 2018. № 23. C. 351-358. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/23-2018>
12. Telishevska O. B. Faktory, yaki vyznachaiut vytraty na lohistychno-postachalnyi sku diialnist pidpriemstva. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*. 2013. № 23. S. 390-397.
13. Fomina O. V., Avhustova O. O. Oblik lohistychnykh vytrat dlia tsilei upravlinnia. *Biznes Inform*. 2019. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_4_42
14. Shtefunyk S. R., Kindzerskyi I. M. Oblik lohistychnykh vytrat v systemi upravlinnia zbutovoiu diialnistiu pidpriemstva. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Seriia: «Ekonomichni nauky»*. 2024. № 7. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-7-10117>
15. Yaremko I. Y. Klasyfikatsiia vytrat yak osnova orhanizatsii obliku i kontroliu lohistychnoi diialnosti pidpriemstva. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2024. Vyp. № 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-125>